

Hírsugár

**Az ELFT
Sugárvédelmi Szakcsoportjának
tájékoztatója**

33. szám

2008. június

Hírsugár

Az ELFT Sugárvédelmi Szakcsoportjának tájékoztatója

33. szám (2008. június)

ISSN 1417-8257

Felelős kiadó: Solymosi József, a Szakcsoport elnöke

Szerkesztők: Deme Sándor és Déri Zsolt

A Szakcsoport honlapja: www.kfki.hu/elftsv

A tartalomból

EMLÉKEZTETŐ AZ ELFT SUGÁRVÉDELMI SZAKCSOPORTJÁNAK 2008. ÁPRILIS 9-I VEZETŐSÉGI ÜLÉSÉRŐL	3
EMLÉKEZTETŐ AZ ELFT SUGÁRVÉDELMI SZAKCSOPORTJÁNAK 2008. JÚNIUS 11-I VEZETŐSÉGI ÜLÉSÉRŐL	6
MEGHÍVÓ A BÁTAAPÁTIBAN LÉTESÜLŐ NEMZETI RADIOAKTÍVHULLADÉK-TÁROLÓ MEGLÁTOGATÁSÁRA.....	9
A XXXIII. SUGÁRVÉDELMI TOVÁBBKÉPZŐ TANFOLYAM PROGRAMJA	11
SUGÁRVÉDELEM IDŐSZAKI ELEKTRONIKUS (ON-LINE) FOLYÓIRAT ALAPÍTÁSA	22
ALAPÍTÓ OKIRAT A "SUGÁRVÉDELEM" CÍMŰ IDŐSZAKI ELEKTRONIKUS (ON-LINE) FOLYÓIRATRA VONATKOZÓAN	24
EGYÜTTMŰKÖDÉSI MEGÁLLAPODÁS AZ EÖTVÖS LÓRÁND FIZIKAI TÁRSULAT SUGÁRVÉDELMI SZAKCSOPORTJA VEZETŐSÉGE ÉS A SOMOS ALAPÍTVÁNY KÖZÖTT	26
XXXIII. SUGÁRVÉDELMI TOVÁBBKÉPZŐ TANFOLYAMON DÍJAZOTTAK:	27
NÉVJEGY: URAY ISTVÁN A SUGÁRVÉDELMI EMLÉKÉREM EGYIK 2008. ÉVI KITÜNTETTTJE.....	28
VÁLTOZÁSOK A HETI 36 ÓRÁS MUNKAIDŐVEL KAPCSOLATBAN.....	32
„MEGELŐZŐ CSAPÁS”	33
A szerkesztést 2008. június 16-án zártuk le.	

A Hírsugárba szánt cikkeket, híreket a szerkesztőknek kérjük beküldeni, lehetőleg e-mail csatolt file-ként (deme@sunserv.kfki.hu és deri.zsolt@borsod.antsz.hu), Word kompatibilis formátumban.

Rajzok: Déri Zsolt

Aki friss sugárvédelmi híreket szeretne kör e-mailben kapni, kérését Andrási Andornak e-mailben jelezze (andrasi@aeki.kfki.hu)

EMLÉKEZTETŐ AZ ELFT SUGÁRVÉDELMI SZAKCSOPORTJÁNAK 2008. ÁPRILIS 9-I VEZETŐSÉGI ÜLÉSÉRŐL

Helyszín: OAH 3. emeleti tanácsterem

Jelen vannak: Andrási Andor, Ballay László, Bujtás Tibor, Deme Sándor, Déri Zsolt, Fehér Ákos, Kanyár Béla, Nagy Zsimondné, Pellet Sándor, Solymosi József, Vincze Árpád, Zagyvai Péter

Bevezetőjében Solymosi József köszöntötte a Vezetőség tagjait, megállapította, hogy a vezetőség határozatképes.

Ezt követően ismertette a korábban kiküldött tervezett napirendet és kérte, hogy a jelenlévők szükség esetén tegyenek javaslatot a napirend bővítésére.

Javasolt napirendi pontok:

1. Elnöki tájékoztató a legutóbbi Vezetőségi ülés óta történt fontosabb eseményekről

Felelős előterjesztő: Solymosi J.

2. Sugárvédelmi továbbképzés (Hajdúszoboszló, május 6-8.)

a) szervezési kérdések, program **(Felelős előterjesztő: Nagy M., Fehér Á., Bujtás T.)**

b) Sugárvédelmi Nívódíj pályázat **(Felelős előterjesztő: Solymosi J.)**

c) Kiállítók **(Felelős előterjesztő: Pellet S.)**

3. Új on-line folyóirat

a) megjelenési lehetőségek vizsgálata **(Felelős előterjesztő: Fehér Á.)**

b) A folyóirat indítása **(Felelős előterjesztő: Vincze Á.)**

- 4 Sugárvédelmi tankönyv

(Felelős előterjesztő: Zagyvai P.)

- 5 Nukleáris újságírók társaságával kapcsolatfelvétel

(Felelős előterjesztő: Kerekes A., Fehér Á.)

- 6 Az ELFT vezetőségének újraválaszthatósága.

(Felelős előterjesztő: Kanyár B.)

- 7 Egyebek

Horvát társaság meghívása, ki képviselje a Szakcsoportot Buenos-Airesben, az IRPA konferencián, ...stb.

A Vezetőség a napirendet kiegészítések nélkül elfogadta és megkezdte annak tárgyalását.

1. napirendi pont

Solymosi József tájékoztatta a Vezetőség tagjait a legutóbbi ülés óta eltelt fontosabb eseményekről. Kiemelte, hogy a Szakcsoport létszáma bővült, a legutóbbi Bővített Sugárvédelmi Tanfolyam résztvevői közül többen jelentkeztek, az első éves tagdíjukat a Somos Alapítvány fizette, illetve a PA Zrt-től is több új kolléga kérte felvételét a Szakcsoportba.

Felhívta a figyelmet, hogy 2009. januárjában készülünk fel a 2009. évi ELFT díjakra javaslatot tenni.

A Hajdúszoboszlón átadandó Sugárvédelmi Emlékérmek díjazottjairól döntött a Vezetőség, 2008-ban is két kolléga részesül az elismerésben.

2. napirendi pont

A Sugárvédelmi Továbbképzés helye és időpontja:

- Helye: Hajdúszoboszló
- Időpontja: 2008. május 6-8.

2.a.

Nagy Zsigmondné beszámolt, hogy az eddigi jelentkezések alapján a továbbképzésre kb. 140 fő várható.

A második körlevelet a 16. héten postázni kell a számlákkal együtt. Felelős: Nagy Zsigmondné, Bujtás Tibor.

A részletes programot Fehér Ákos és Bujtás Tibor összeállítja, Andrási Andor az Sv. hírekben szétküldi, illetve Csige István a honlapra felteszi.

2.b.

A Nívódíj pályázatok beadási határidejét április 25-ig meghosszabbítottuk. Öt pályázó jelentkezett, a pályázók előadásai Hajdúszoboszlón egy szekcióban, szerda délelőtt kerülnek bemutatásra.

2.c.

Két kiállító jelezte részvételét. Május 08-án, csütörtök reggel számukra az új termékek bemutatási lehetőségét is biztosítjuk.

3. napirendi pont

a) Az új on-line folyóirat megjelentetésére három lehetőség adódott: KFKI szerver, külső vállalkozó bevonása, Somos Alapítvány szerverén történő megjelentetés. A lehetőségek megvizsgálása után, megköszönve a Somos Alapítvány felajánlását, a Vezetőség a 3. változat mellett döntött, az új on-line folyóirat a Somos Alapítvány szerverén jelenik meg.

- b) Vincze Árpád beszámolója szerint az előkészületek rendben megtörténtek, a Nívódíj pályázatok anyagával elindulhat a folyóirat.

4. napirendi pont

Sugárvédelmi tankönyv előkészületeiről Zagyvai Péter számolt be. A tankönyvvel kapcsolatban több egyeztetésen vannak túl, összeállt a szerzőtársak listája, 4-500 oldalas puha fedeles könyvet terveznek. A tankönyv törzse 2008. júniusára előáll. Deme Sándor vállalta, hogy a szerkesztésben szívesen segít.

5. napirendi pont

A Nukleáris újságírók társaságának a 2008-as továbbképzésről értesítést küldünk.
Felelős: Fehér Ákos.

6. napirendi pont

Az ELFT vezetőségének újraválaszthatóságával kapcsolatos előterjesztésünket az ELFT elnöksége megtárgyalta és a javaslatot támogatta. Végleges döntés a május 31-i ELFT Közgyűlésen lesz.

7. napirendi pont

A Horvát Sugárvédelmi Társaság rendezvényén Szakcsoportunkat Osvay Margó képviseli.

A Buenos-Aires-i IRPA konferencián képviselőtünkről szeptemberben döntünk. Addigra pontosan kiderül, hogy ki tud részt venni ezen a rendezvényen.

A következő vezetőségi ülés időpontja: 2008. június 11. (szerda) 13:00., OAH.

Az emlékeztetőt összeállította: Bujtás Tibor

EMLÉKEZTETŐ AZ ELFT SUGÁRVÉDELMI SZAKCSOPORTJÁNAK 2008. JÚNIUS 11-I VEZETŐSÉGI ÜLÉSÉRŐL

Helyszín: OAH 3. emeleti tanácsterem

Jelen vannak: Andrási Andor, Ballay László, Bujtás Tibor, Csige István, Deme Sándor, Déri Zsolt, Fehér Ákos, Fehér István, Kanyár Béla, Kerekes Andor, Solymosi József, Zagyvai Péter

Bevezetőjében Solymosi József köszöntötte a Vezetőség tagjait, megállapította, hogy a vezetőség határozatképes.

Ezt követően ismertette a korábban kiküldött tervezett napirendet és kérte, hogy a jelenlévők szükség esetén tegyenek javaslatot a napirend bővítésére.

Javasolt napirendi pontok:

1. Elnöki tájékoztató a legutóbbi Vezetőségi ülés óta történt fontosabb eseményekről
 - A XXXIII. Sugárvédelmi Továbbképző Tanfolyam áttekintése, eredmények, tanulságok, jobbítási javaslatok
 - Beszámoló az ELFT Küldöttközgyűléséről

Felelős előterjesztő: Solymosi J.

2. Új on-line folyóirat megjelenése

Felelős előterjesztő: Vincze Á.

3. Tájékoztató a SUGÁRVÉDELEM könyv kiadásának a jelenlegi helyzetéről.

Felelős előterjesztő: Fehér I., Zagyvai P.

4. A szeptemberi Bátaapáti látogatás előzetes programja.

Felelős előterjesztő: Ormai P.

5. IRPA 12, Buenos Aires

Ki képviselje a Szakcsoportot Buenos-Airesben, az IRPA konferencián?

Felelős előterjesztő: Bujtás T.

6. Egyebek

A Vezetőség a napirendet kiegészítések nélkül elfogadta és Ormai Péter kérésére a 4. napirendi ponttal megkezdte annak tárgyalását.

4. napirendi pont

Ormai Péter az RHK Kft. nevében tisztelettel meghívta az ELFT Sugárvédelmi Szakcsoportját a bátaapáti Nemzeti Radioaktív hulladék-tároló meglátogatására.

Ismertette a látogatás javasolt programját és a további tudnivalókat.

A Vezetőség megköszönte a meghívást és a javasolt programot elfogadta.

A meghívó megjelenik a Hírsugárban, majd elektronikus úton is terjesztésre kerül. A jelentkezés részleteit a meghívó tartalmazza.

A Szakcsoport Vezetősége a kiránduláshoz Budapestről buszt biztosít. Ehhez megkérte Bujtás Tibort, hogy az atomerőműtől kérjen támogatást.

1. napirendi pont

Solymosi József tájékoztatta a Vezetőség tagjait a legutóbbi ülés óta eltelt fontosabb eseményekről.

Kiemelte, hogy a Hajdúszoboszlón tartott továbbképzés nagyon hasznos és eredményes volt.

A következő továbbképzés helyszínének kiválasztását már novemberben meg kell kezdeni, mert a mostani helyszínen jövőre nagy felújítás kezdődik, így oda nem lehet menni jövőre.

Solymosi József az ELFT Küldöttközgyűléséről is beszámolt, ahol a Szakcsoport javaslatát (elnök, titkár egyszer újraválasztható) igen „érdekes” módos leszavasták.

A Vezetőség úgy döntött, hogy tárgyalásokat kezdeményez az ELFT elnökségével a további együttműködés lehetőségéről, ezért a következő vezetőségi ülésre (2008. 09. 10.), meghívja az ELFT elnökét, főtitkárát és a szakcsoportok felelősét. A Vezetőség megkérte Kanyár Bélát, hogy járjon el az ELFT Elnökségénél, hogy a fenti meghívott tisztségviselők vegyenek részt a konzultatív találkozón.

2. napirendi pont

- a) Az új on-line folyóirat honlapja (<http://www.sugarvedelem.hu/sugarvedelem>) teszt változatban elkészült.
- b) A beküldött cikkekhez Fehér István felsorolta a javasolt opponenseket, ezt a Vezetőség elfogadta.

3. napirendi pont

A SUGÁRVÉDELEM tankönyv megjelenésével kapcsolatban Solymosi József örömmel jelentette be, hogy megszületett a szerződés az ELTE Eötvös kiadó Kft. és a SOMOS környezetvédelmi Kft. között a könyv kiadásával kapcsolatban.

Fehér István bemutatta a könyv fejezeteit, szerzőit, szerkesztőit és főszerkesztőjét. A könyv tervezett terjedelme 500 ± 50 oldal, tervezett példányszáma 1000 db. Felvázolta a könyv készítésének ütemtervét.

A következő lépések a szerzők hivatalos felkérése és a szerzőktől a szinopszis bekérése és a szerzőkkel történő szerződéskötés.

Solymosi József javasolta, hogy az ELFT elnökségétől kérjünk anyagi támogatást a SUGÁRVÉDELEM tankönyv kiadásához.

5. napirendi pont

A Szakcsoportot Buenos-Airesben, az IRPA12 konferencián Koblinger László, Pázmándi Tamás és Bujtás Tibor képviseli. Az előzetesen kért formanyomtatványokat Bujtás Tibor kitölti és elküldi július 15-ig.

6. napirendi pont

Andrási Andor elkészítette a Publication activities of the Hungarian IRPA Associate Society című összefoglalót és egyeztetés után elküldte az IRPA-hoz.

A következő vezetőségi ülés időpontja: 2008. szeptember 10. 13:00., OAH.

Az emlékeztetőt összeállította: Bujtás Tibor

MEGHÍVÓ A BÁTAAPÁTIBAN LÉTESÜLŐ NEMZETI RADIOAKTÍVHULLADÉK-TÁROLÓ MEGLÁTOGATÁSÁRA

Az RHK Kft. tisztelettel meghívja az ELFT Sugárvédelmi Szakcsoportját a Bábaapátiban létesülő Nemzeti Radioaktív hulladék-tárolója meglátogatására

A 1992-ben úgy döntött az akkori kormány, hogy a paksi atomerőmű üzemeltetéséből származó kis és közepes aktivitású hulladékot az atomerőmű leszerelésekor keletkező hulladékkal együtt egy új tároló létesítményben kell elhelyezni. Ezt szem előtt tartva elkezdődött egy hosszú, szisztematikus munka az alkalmas telephely kiválasztására.

Most, 16 évvel később arra készülünk, hogy az első hulladék szállítmányt ez év szeptemberében fogadjuk az új telephelyen.

A kutatások végső fázisában két - egyenként kb. 1 700 m hosszú, 10% dőlésű, egymástól 25 m távolságban párhuzamosan haladó - lejtőszaknát mélyítettek a Bábaapáti közigazgatási területéhez tartozó telephely gránit kőzetében.

Ennek során már több mint 10 000 látogatót fogadtunk.

A szeptemberre tervezett látogatás azonban egyedüli lehetőséget kínál a Sugárvédelmi Szakcsoport tagjainak, akik elsőként tekinthetik meg az elkészült felszíni létesítményeket és bejárhatják a lejtős aknákat. Ezen kívül a RHK Kft. munkatársaitól első kézből értesülhetnek a műszaki és sugárvédelmi vonatkozású részletekről.

A szakmai programot követően lehetőséget biztosítunk a helyi borok megkóstolására is.

A látogatás tervezett időpontja: 2008. szeptember 25.

Amennyiben e rövid beharangozóval sikerült felkelteni az érdeklődést, akkor kérjük jelentkezzen, szeretettel várjuk.

Dr. Ormai Péter, társasági főmérnök

Előzetes program

Érkezés Bátaapátiba 10.30-ra.

10.30 - 12.30 Tájékoztató előadások a felszíni telephely tárgyalójában

- Faragó László telephelyvezető igazgató köszöntője
- Ormai Péter: A tároló létesítése története, a tervezett mű rövid ismertetése
- Nős Bálint: A tároló üzemvitelének ismertetése
- László Zoltán: A tároló sugárárvédelmi- és környezetellenőrző rendszere
- Krachun Szilárd, polgármester: A helyi lakosság viszonya a tervezett tárolóhoz
- Kérdések, válaszok

12.30-13.30 A tároló felszíni létesítményeinek megtekintése

13.30-14.30 Ebéd

14.30-15.30 A tároló felszíni alatti létesítményeinek megtekintése

15.30–17.00 Borkóstolás (fakultatív)

15.30 vagy 17.00 Hazaindulás (az autóbusz indul Budapestre)

További tudnivalók

- A Budapestről indulóknak a Szakcsoport a látogatás napján autóbust biztosít.
- A látogatás zavartalan lebonyolítása érdekében 50 fő jelentkezését tudjuk elfogadni, ezért érdemes gyorsan jelentkezni (a jelentkezés sorrendjében regisztráljuk az érdeklődőket). A Szakcsoport tagjai előnyt élveznek, jelentkezésüket augusztus 15-ig várjuk, az esetleg megmaradt helyekre mások jelentkezését szeptember 1-ig fogadjuk el.
Jelentkezni Bujtás Tibornál, Szakcsoport titkárnál lehet e-mail-ben bujtast@npp.hu címen, telefonon: 06-20/9309337, faxon: 75/508400, vagy postai úton: 7031, Paks, Pf.: 71. A belépéshez kérjük, adják meg a következő adatokat: név, személyi igazolványszám, munkahely.
- Akik a látogatás napján nem kívánnak hazautazni, azoknak lehetőségük van önköltséges szállás foglalniuk. Kérjük, ezen szándékukat lehetőleg a jelentkezéskor külön jelezzék. A szállással kapcsolatos információkat az érdeklődőknek később megadjuk. A később hazautazóknak hazautazásukat saját maguknak kell biztosítaniuk.
- A program szerinti ebédre mindenki az RHK Kft. vendége.
- A borkóstolás hozzávetőleges költsége 1 600 Ft. Amennyiben buszon érkezettek többségének erre lesz igénye, akkor azon busszal érkezők, akik nem neveznek a programra, "kénytelenek lesznek" megvárni a többieket.
- További részleteket a jelentkezőknek a látogatást megelőzően még adunk.

A XXXIII. SUGÁRVÉDELMI TOVÁBBKÉPZŐ TANFOLYAM PROGRAMJA

Hajdúszoboszló, 2008. május 6-8.

2008. május 6. kedd

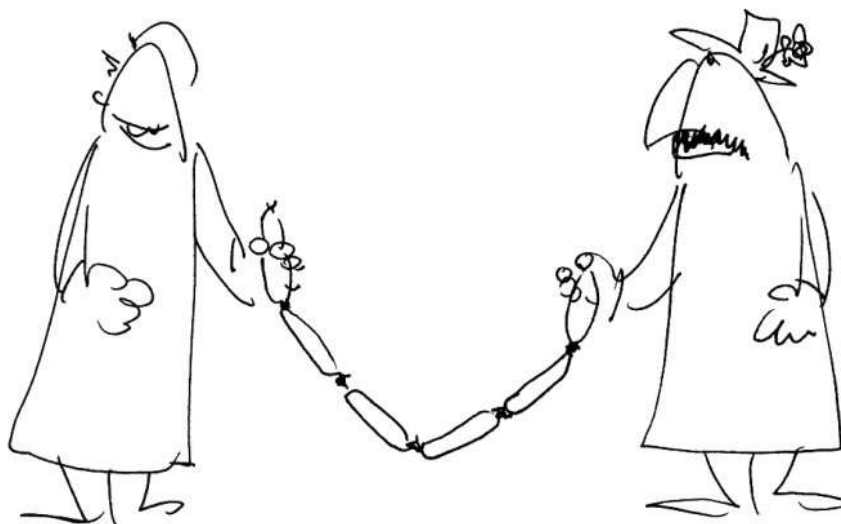
12:00 – 13:30 Ebéd

13:30 – 13:40	Megnyitó, elnöki tájékoztató
13:40 – 14:40	Zagyvai Péter: Sugárvédelmi tankönyv készítése Pellet Sándor: Tájékoztató az EUTERP munkájáról Andrási Andor: Külkapcsolatok, Sugárvédelmi hírek Vincze Árpád: On-line folyóirat bemutatása

14:40 - 15:00 Szünet

15:00 – 15:15	Bujtás Tibor: Élet a helyreállítás után a Paksi Atomerőműben
15:15 – 15:20	Kérdések, észrevételek

TÁPLÁLÉK-LÁNC

15:20 – 15:35	Kerekes Andor: HAKSER bemutatása, eredmények
15:35 – 15:40	Kérdések, észrevételek

15:40 – 15:55	Lencsés András, Manga László, Ranga Tibor: Beszámoló „I.S.I.S. 2007” nemzetközi összemérési gyakorlatról
15:55 – 16:00	Kérdések, észrevételek

16:00 – 16:15	Szabó Péter, Bajári Miklós, Dr. Bujtás Tibor, Ignits Miklós: A Paksi Atomerőmű sugárvédelmi ellenőrző rendszerének munkahelyi és technológiai (SER MT) - jelenlegi Szejválrekonstrukciója
16:15 – 16:20	Kérdések, észrevételek

16:20 - 16:40 Szünet

16:40 - 16:55	Petőfi Gábor, Bertalanits Szilárd, Bozó János, Dombóvári Péter, kerekes Andor, Petőfi-Tóth Katalin, Sági László, Solymosi József, Tóth Krisztina, Vincze Árpád, Zagyvai Péter: Az Országos Nukleárisbaleset-Elhárítási Rendszer műszaki felújítása
16:55 - 17:00	Kérdések, észrevételek

17:00 - 17:15	Vajda-Katona Tünde, Bíró Tamás: Mi vagy ki garantálhatja a radioaktív anyagok szállításának biztonságát?
17:15 - 17:20	Kérdések, észrevételek

17:20 – 17:35	Papp Zoltán: Sugárvédelem a középiskolában és az érettségien: jól van úgy, ahogy van?
17:35 - 17:40	Kérdések, észrevételek

17:40 - 17:55	Dudás B., Pálfalvi J. és Szabó J.: Kozmikus sugárzás detektálása nyomdetektorokkal a MATROSHKA és a BIOPAN projektekben
17:55 - 18:00	Kérdések, észrevételek

2008. május 7., szerda

Nívódíj pályázók előadásai

09:00 – 09:20	Molnár Kolos, Vincze Árpád, Solymosi József: Alfa-sugárzóval elkövetett „piszkos bomba” támadás következményei és azok felszámolása
09:20 – 09:25	Kérdések, észrevételek

09:25 – 09:45	Csete István: Sugárvédelmi célú mérőműszerek osztályozása és mérési bizonytalanságuk meghatározása
09:45 – 09:50	Kérdések, észrevételek

09:50 – 10:10	Dombovári Péter, Ranga Tibor, Nényei Árpád, Bujtás Tibor, Kovács Tibor, Jobbágy Viktor, Vincze Csilla, Molnár Ferenc: Új terjedésszámító szoftver fejlesztése a paksi atomerőműnél
10:10 – 10:15	Kérdések, észrevételek
10:15 – 10:35	Eigemann Gábor , Gimesi Ottó, Zsille Ottó, Vincze Árpád, Solymosi József: Gáztisztító rendszerben üzemelő adszorber retenció mérési módszerének továbbfejlesztése a paksi atom
10:35 – 10:40	Kérdések, észrevételek
10:40 – 11:00	Bäumler Ede, Elter Dénes, Sarkadi András, Petrányi János, Horváth József: Az AEKI új kiégett fűtőelem tároló épületének sugárvédelmi ellenőrző rendszere
11:00 – 11:05	Kérdések, észrevételek

11:05 – 11:20 Szünet

Kitekintés

11:20 – 11:50	Dr. Kerényi Attila: Környezettudomány az oktatásban
11:50 – 12:00	Kérdések, észrevételek

12:00 – 14:00 Ebédszünet

... ÉS AKKOR A KROKODIL-BIZOTTSÁG
BEKEBELEZTE A KENGURU-BIZOTTSÁGOT!

MESE AZ EU-RÓL

14:00 – 14:30	Herczog Edit: Sugárvédelmi kutatási lehetőségek az EURATOM 7. kutatási keretprogramjában
14:30 – 14:40	Kérdések, észrevételek

KEDVES KOLLÉGÁK ! A TÖBBSÉGBŐL
EGYSÉGET SZERETTÜNK
VOLNA LÉREHOZNI, DE
CSAK A KÉTSÉGIG
JUTOTTUNK

14:40 – 15:10	Rónaky József: Nukleáris és sugárbiztonsági szabályozás
15:10 – 15:20	Kérdések, észrevételek

15:20 – 16:00 szünet

16:00 - 16:15	Ormai P., Barnabás I., Kapitány S: A Püspökszilágyi Radioaktív Hulladék Feldolgozó és Tároló medence feltárásainak első tapasztalatai
16:15 - 16:20	Kérdések, észrevételek

16:20 - 16:35	Juhász László, Ballay László, Turák Olivér, Zagyvai Péter, Osváth Szabolcs, Kapitány Sándor, Ormai Péter: A püspökszilágyi radioaktív hulladék visszatermelés sugárvédelmi tapasztalatai
16:35 - 16:40	Kérdések, észrevételek

16:40 – 16:55	Zagyvai Péter, Osváth Szabolcs, Juhász László, Ballay László, Turák Olivér, Kapitány Sándor, Ormai Péter: Tríciumtól származó belső sugárterhelés becslése a püspökszilágyi demonstrációs projekt során
16:55 - 17:00	Kérdések, észrevételek

20:00 – Bankett

2008. május 8., csütörtök

09:00 – 09:30	A Kiállítók bemutatkozása
---------------	----------------------------------

09:30 – 09:45	Porubszky Tamás, Barsai János: A diagnosztikai röntgenberendezésekre vonatkozó Nemzetközi Sugárvédelmi Szabvány (IECc 60601-1-3) 2008-as 2. kiadása
09:45 – 09:50	Kérdések, észrevételek

09:50 – 10:05	Turák Olivér, Ballay László: Sugárkés a bunkerben
10:05 – 10:10	Kérdések, észrevételek

10:10 – 10:25	Déri Zsolt, Radóczy Marianna, Haváné Bartkó Ágnes, Búsné Mannó Mariann, Bacskai Zoltán: Egy nyitott zárt sugárforrás
10:25 – 10:30	Kérdések, észrevételek

10:30 – 10:45	Váradi Csaba, Ballay László, Porubszky Tamás, Turák Olivér: Váratlan mértékű visszaszórás mérése kétsíkú képalkotó röntgen rendszer környezetében
10:45 – 10:50	Kérdések, észrevételek

10:50 – 11:05	Varjas Géza, Ballay László: A képvezérelt sugárterápia dózisainak sugárvédelmi kockázatai
11:05 – 11:10	Kérdések, észrevételek

11:10 – 11:30 szünet

11:30 – 11:45	Mácsik Zsuzsanna, Bene Balázs, Dr. Vajda Nóra: Környezeti minták elemzése biztosítéki (safeguards) célból
11:45 – 11:50	Kérdések, észrevételek
11:50 – 12:05	Szántó Péter, Vajda-Katona Tünde, Deme Sándor, Osvay Margit, Pázmándi Tamás: Környezeti TL dózismérő rendszerek összehasonlítása
12:05 – 12:10	Kérdések, észrevételek
12:10 – 12:25	Csige I. Radontranszport heterogén, homogén közegekben
12:25 – 12:30	Kérdések, észrevételek

12:30 – 12:45	Süveges Miklós: Biomassza anyagtartalom meghatározása radiokarbon módszerrel
12:45 – 12:50	Kérdések, észrevételek

12:50–	Értékelés, zárszó
--------	--------------------------

SUGÁRVÉDELEM IDŐSZAKI ELEKTRONIKUS (ON-LINE) FOLYÓIRAT ALAPÍTÁSA

JEGYZŐKÖNYV

az Eötvös Loránd Fizikai Társulat Sugárvédelmi szakcsoport taggyűléséről

Tárgy: SUGÁRVÉDELEM időszaki elektronikus (on-line) folyóirat alapítása

Készült: Hajdúszoboszló, 2008. május 06.

A Taggyűlés kezdetén Solymosi József a Szakcsoport elnöke köszöntötte a tagságot és megállapította, hogy a Taggyűlés határozatképes. Ezután megkérte Vincze Árpádot a SUGÁRVÉDELEM időszaki elektronikus (on-line) folyóirat Alapító okiratának bemutatására.

Vincze Árpád részletesen bemutatta az Alapító okiratot, az egyes pontokhoz kiegészítéseket is fűzött.

Az Alapító okirat bemutatása után Solymosi József megkérdezte, hogy van-e kérdése, észrevétele valakinek az Alapító okirathoz.

Ezek után pontonként ismét áttekintette a Taggyűlés az Alapító okiratot és minden pont után megkérdezte az elnök úr, hogy van-e valakinek kérdése, észrevétele, módosító javaslata.

Mivel módosító javaslata senkinek nem volt, Solymosi József elnök úr szavazásra kérte a Taggyűlést.

Nyílt szavazáson a Taggyűlés az Alapító okirat elfogadásáról az alábbiak szerint döntött:

- Elutasító szavazat: nem volt
- Tartózkodás: nem volt,
- Elfogadó szavazat: a Taggyűlés egyhangúlag megszavazta az Alapító okiratot.

Solymosi József megköszönte a szavazatokat és megállapította, hogy a Taggyűlés jóváhagyta a SUGÁRVÉDELEM időszakos elektronikus (on-line) folyóirat alapítását.

Végül Solymosi József Germán Endrét és Ormai Pétert javasolta a jegyzőkönyv hitelesítésére. A javaslatot a Taggyűlés egyhangúlag elfogadta.

Melléklet: 1. pld Alapító okirat (2 oldal)

Kmf.

A jegyzőkönyvet készítette:

.....

Bujtás Tibor
a Szakcsoport titkára

A jegyzőkönyvet hitelesítette:

.....
.....

Germán Endre
a Szakcsoport tagja

Ormai Péter
a Szakcsoport tagja

ALAPÍTÓ OKIRAT
A "SUGÁRVÉDELEM"
CÍMŰ IDŐSZAKI ELEKTRONIKUS (ON-LINE)
FOLYÓIRATRA VONATKOZÓAN

- 1) A "SUGÁRVÉDELEM" alapítója az Eötvös Loránd Fizikai Társulat Sugárvédelmi Szakcsoportja (továbbiakban Szakcsoport).
- 2) A "SUGÁRVÉDELEM" időszak, lektorált, on-line tudományos szakfolyóirat. Kiadási célja lehetőséget teremteni elsősorban a szakterület hazai és határon túli képviselőinek, elméleti és gyakorlati művelőinek, oktatóinak, kutatóinak a sugárvédelemhez kapcsolódó legújabb eredményeik magyar nyelven, rövid időn belül történő közzétételére, valamint a Sugárvédelmi Továbbképző Tanfolyam nívós előadásainak cikk formában történő internetes megjelentetésére.
- 3) A "SUGÁRVÉDELEM" folyóirat a beérkezett publikációk számának függvényében, de legalább félévente jelenik meg. Működési feltételeiről a Szakcsoport Vezetősége gondoskodik.
- 4) A Szerkesztőbizottság elnökét a Szakcsoport Vezetősége bízza meg és évente a Szakcsoportnak beszámoltatja. A Szerkesztőbizottság tagjainak felkérése a megbízott Szerkesztőbizottság elnöke javaslatára történik. A Szerkesztőbizottság összetételét a Szerkesztőbizottság elnökének javaslata alapján a Szakcsoport Vezetősége hagyja jóvá.
- 5) A Szerkesztőbizottság jogosult a lapban megjelenő tanulmányok, kutatási eredmények, szakcikk leadásával kapcsolatos alaki, formai szabályozásra.
- 6) A "SUGÁRVÉDELEM" megjelentetése on-line formában, csak elektronikusan történik, terjedelme a beérkezett publikációknak megfelelően alakítható.
- 7) A „SUGÁRVÉDELEM” on-line folyóirat non-profit kezdeményezés, ezzel kapcsolatban a Szakcsoport gazdasági tevékenységet nem folytat. A megjelentetésre szánt írásművek szerzői részére szerzői díj nem jár, a cikkeik archívumban való megőrzéséhez hozzájárulnak. A Szerkesztőbizottság által lektorálásra felkért szakértők - a megjelenésre szánt írásművenként legalább két fő független szakértő – részére lektori díj nem jár. A Szerkesztőbizottság tagjai anyagi ellenszolgáltatás nélkül végzik tevékenységüket.
- 8) Az on-line folyóirat részére a Szakcsoport Vezetősége biztosít tárhelyet.
- 9) Az on-line folyóirat 3 évente elektronikusan kerül archiválásra. Az on-line folyóirat archiválása az Országos Széchényi Könyvtár Elektronikus Periodika Archivum és Adatbázisában (<http://epa.oszk.hu/>) is megtörténik.
- 10) A "SUGÁRVÉDELEM" on-line folyóirat impresszuma:

Kiadó: az Eötvös Loránd Fizikai Társulat Sugárvédelmi Szakcsoportja

Kiadásért felelős: Solymosi József a Szakcsoport elnöke

Szerkesztőbizottság elnöke: Fehér István

Tagjai: Bujtás Tibor, Andrási Andor, Ballay László, Csige István, Deme Sándor, Déri Zsolt, Fehér Ákos, Kerekes Andor, Pellet Sándor, Vincze Árpád, Zagyvai Péter

Web megjelenés: Csige István

Levelezési cím: 1027 Budapest II. Fő u. 68.

e-mail: szerkesztoseg@sugarvedelem.hu

ISSN XXXX-XXXX

11) PUBLIKÁCIÓK MEGJELENTETÉSÉNEK FELTÉTELEI:

A lap lehetőséget biztosít magyar nyelven írt tanulmányok, szakcikk megjelentetésére. A cikkekhez mellékelni kell egy 50-100 szavas rezümét magyar és angol nyelven (abstract), és 4-5 kulcsszót, valamint a cím angol nyelvű fordítását. A cikkek beküldése elektronikus formában CD-n vagy 1,44-es floppy lemezen a folyóirat sablonjának megfelelő formátumban a postai címre, vagy e-mail-ben a szerkesztoseg@sugarvedelem.hu címre lehetséges. A cikk sablon a folyóirat honlapjáról letölthető.

A megjelentetésre szánt cikkek csak a szerzők addig máshol még magyarul meg nem jelent, saját önálló (társszerzők esetében közös) írásműveik lehetnek. Az írásművekben lévő idézeteknek meg kell felelniük a hatályos 1999. évi LXXVI. szerzői jogról szóló törvénynek. A megjelentetésre szánt írásművek csak nyílt (nem minősített) információkat és adatokat tartalmazhatnak. Ezek minősített voltát a Szerkesztőbizottság nem vizsgálja, ennek felelőssége a cikk szerzőjé terheli.

A Szerkesztőbizottság a megjelentetésre szánt írásműveket lektoráltatja. A Szerkesztőbizottság fenntartja a jogot, hogy a megjelentetésre szánt írásművet - külön indoklás nélkül - megjelenésre alkalmatlannak ítélje. Az ilyen cikkeket nem küldi vissza, és nem őrzi meg.

Minden kéziratához mellékelni kell egy kitöltött "**Kéziratbeküldési űrlap**"-ot, amelyet a kézirattal kapcsolatos mindennemű levelezésért, valamint a szerzői korrektúráért felelős szerzőnek ("levelező szerző") kell aláírnia. A kéziratbeküldési űrlap a folyóirat honlapjáról letölthető.

Az elfogadott kéziratok csakis egy kitöltött és a levelező szerző által aláírt "**Copyright átruházási űrlap**" beérkezése után jelenhetnek meg. A copyright átruházási űrlap letölthető.

EGYÜTTMŰKÖDÉSI MEGÁLLAPODÁS AZ EÖTVÖS LÓRÁND FIZIKAI TÁRSULAT SUGÁRVÉDELMI SZAKCSOPORTJA VEZETŐSÉGE ÉS A SOMOS ALAPÍTVÁNY KÖZÖTT

SOMOS ALAPÍTVÁNY a védelmi és biztonsági oktatásért

1223 Budapest, Jókai u.42.

Tel/Fax: 463-2689

www.sugarvedelem.hu

**Együttműködési megállapodás,
amely létrejött az Eötvös Loránd Fizikai Társulat (ELFT) Sugárvédelmi
Szakcsoportja vezetősége és a SOMOS Alapítvány a védelmi és biztonsági
oktatásért és kutatásért kuratóriuma között**

A felek a sugárvédelmi oktatás fejlesztése és az ELFT Sugárvédelmi Szakcsoport taglétszámának növelése érdekében megállapodnak az alábbiakról:

1. A SOMOS Alapítvány a szervezésében lebonyolításra kerülő *Bővített fokozatú sugárvédelmi képzés* és *Átfogó fokozatú sugárvédelmi képzés* tanfolyamokon résztvevő valamennyi hallgatónak ajánlja, hogy lépjen be az Eötvös Loránd Fizikai Társulat (ELFT) Sugárvédelmi Szakcsoportba, és ennek megtörténte esetén első éves tagdíját az Alapítvány fedezi.
2. Az Eötvös Loránd Fizikai Társulat (ELFT) Sugárvédelmi Szakcsoport vállalja, hogy szerepelteti Honlapján és a Hírsugárban az Alapítvány sugárvédelmi tanfolyamokkal kapcsolatos általános, valamint féléves aktualizált hirdetményét.
3. A felek Honlapjairól egymás honlapjait linkkel elérhetővé teszik.

Budapest, 2008. február

A Somos Alapítvány
nevében:

Borszuk Veronika
a kuratórium elnöke

Somos Alapítvány
a védelmi és biztonsági oktatásért
1223 Budapest, Jókai u. 42.

Az ELFT Sugárvédelmi Szakcsoport
nevében:

Solymosi József
elnök

XXXIII. SUGÁRVÉDELMI TOVÁBBKÉPZŐ TANFOLYAMON DÍJAZOTTAK:

A „Sugárvédelmi Nívódíj” ösztöndíj szakértői kuratóriuma 2008. 05. 07-én az alábbi pályamunkákat részesítette díjazásban:

I. Felnőtt kategória:

Sugárvédelmi Nívódíj: Eigemann Gábor (témavezető: Dr. Vincze Árpád)

Pályamű: Eigemann Gábor, Gimesi Ottó, Zsille Ottó, Vincze Árpád, Solymosi József: GÁZTISZTÍTÓ RENDSZERBEN ÜZEMELŐ ADSZORBER RETENCIÓ MÉRÉSI MÓDSZERÉNEK TOVÁBBFEJLESZTÉSE A PAKSI ATOMERŐMŰBEN

Különdíj (felajánló: Somos alapítvány): Molnár Kolos (témavezető: Dr. Solymosi József)

Pályamű: Molnár Kolos, Vincze Árpád, Solymosi József: Alfa-sugárzóval elkövetett „piszkos bomba” támadás következményei és azok felszámolása

Különdíj (felajánló: Solymosi József, magánszemély): Bäumler Ede

Pályamű: Bäumler Ede, Elter Dénes, Sarkadi András, Petrányi János, Horváth József: AZ AEKI ÚJ KIÉGETT FÚTÓELEM TÁROLÓ ÉPÜLETÉNEK SUGÁRVÉDELMI ELLENŐRZŐ RENDSZERE

Különdíj (felajánló: Solymosi József, magánszemély): Csete István

Pályamű: Csete István: Sugárvédelmi célú mérőeszközök osztályozása, a röntgen sugárzás környezeti dózisegyenértékének meghatározása, és a sugárvédelmi dózismérések mérési bizonytalanságának becslése

II. Ifjúsági kategória

Sugárvédelmi Nívódíj: Dudás Beáta

Pályamű: Dudás Beáta, Pálfalvi József, Szabó Julianna: Kozmikus sugárzás detektálása nyomdetektorokkal a MATROSHKA és a BIOPAN projekteken

Különdíj (Felajánló: Molnár Kolos magánszemély): Dombovári Péter

Pályamű: Dombovári Péter, Ranga Tibor, Nényei Árpád, Bujtás Tibor, Kovács Tibor, Jobbágy Viktor, Vincze Csilla, Molnár Ferenc: Új terjedésszámító szoftver fejlesztése és bevezetése a Paksi Atomerőműnél

**NÉVJEGY:
URAY ISTVÁN
A SUGÁRVÉDELMI EMLÉKÉREM EGYIK 2008. ÉVI
KITÜNTETTJE**

2008-ban az a megtiszteltetés ért, hogy Hajdúszoboszlón átvehettem a Sugárvédelmi Emlékérmet, s érezhettem sok-sok gratuláló barátom őszinte szeretetét. Bevallom, öröm volt számomra ezt megérni. Most viszont nehéz feladatot kaptam: személyes hangvételű „névjegy” megírására jött Deme Sándortól a felkérés. Ennek megfelelően próbálok tehát szakmai életrajz helyett néhány fésületlen gondolatot papírra vetni.

A 60-as évek közepén „tisztességes” fizikusként indult a pályám. Az ATOMKI-ban magreakciók kutatásával foglalkoztam, majd a neutronfizika és a magspektroszkópia következett. E területeken kutatói tevékenységem másfél évtizedre tehető, bár egyre csökkent ilyen irányú aktivitásom. Mindenesetre jó iskolát jártam ki, Szalay Sándor professzor úr csoportjában dolgozva én jegyezhetem például az egyetlen Magyarországon felfedezett új izotópot, a 198-Ir-ot. A boldog békeidők vége azonban már 1970-ben felsejlett: Szalay Sándor professzor úr a folyosón találkozáskor közölte velem: „Bódis Dénes elmegy az intézettől, mátol maga lesz a sugárvédelmi felelős.”

Első pillanatban ez nem hangzott túl tragikusan, hiszen az intézetben a szükséges rossz kategóriájába tartozott ez a terület. Ki nem mondott alapelvként tudta mindenki: a sugárvédelem annál jobb, minél kevesebb látszik belőle, minél kevésbé akadályozza a kutatók munkáját. Meg kell jegyezni, hogy a KÖJÁL esetleges akadékoskodásait Szalay professzor úr személyesen rendezte el a KÖJÁL illetékes vezetőjével, tekintélye megfellebbezhetetlen volt.

Természetesen az Intézet sokoldalúan felkészült kutatói sugárvédelmi ismeretek birtokában is voltak, amit a következő eset talán jól illusztrál. Történt ugyanis, hogy egy nagyobb sugárforrást kellett az egyik épületből a másikba átvinni. Természetesen se konténer, se koci nem volt kéznél. Egyik vezető kutatónk ezért az idő- és távolságvédelmet egyszerre biztosító módszert választotta a sugárforrás mozgatására: a két épület közötti szállítást maga végezte el úgy, hogy menet közben egyik kezéből a másikba dobta át a forrást, majd vissza. Így a kezében töredék ideig volt az, talán a „szállítási idő” ötödéig. Ráadásul a távolságvédelem is jelentős volt, hiszen a kéztől mért átlagos távolság így kb. 50 cm lett. Ha viszont még azt is figyelembe vesszük, hogy a két kéz váltakozva kapott sugárterhelést, úgy annak mértéke kezenként is feleződött. A kutatói leleménnyel szemben bizony emberes feladatot jelentett a sugárvédelem „zaklatásait” elfogadtatni! A munkahelyi ellenőrzéseket például „titkosszolgálati” eszközökkel, fedetten lehetett folytatni. Sikerült ugyanis viszonylag hamar egy cigarettás doboz méretű csipogót beszerezni, amely köpenyem zsebében

megszólalt, ha sugárzást észlelt, bármerre jártam-keltem az intézetben.

Történt egyszer például, hogy békés íróasztali munkámat végezve csipogni kezdett a zsebem! Természetesen leballagtam az alattam lévő radiokémiára, s megkérdeztem, milyen sugárforrást felejtettek valamelyik asztal tetején, védelem nélkül. Az ott dolgozók csodálkozását nehéz leírni: azonnal kiderült, hogy az aznapi izotóptermelés feküdt békésen, mindenféle védelem nélkül a labor közepén, egy asztalon. Ezen ellenőrzési módszert végül korlátozni kellett. A PET vizsgálatról távozó betegek mellett elmenve ugyanis zsebem több alkalommal szirénázásba kezdett, ami bizony kellemetlen volt: az intézet udvarának ilyen szempontból érintett részén az „ellenőrzést” be kellett szüntetnem.

Természetesen 1970 után megbízatásomnak megfelelő stúdiumokat folytatva megismerkedtem a sugárvédelem szempontjaival és eszköztárával is, igyekeztem megtanulni a függetlenné vált sugárvédelmi szakma ismeretanyagát is. Az ATOMKI e stúdiumokhoz igen jó terep volt: szinte minden területből lehetett valamit találni.

Az ATOMKI sugárvédelmi szolgálata 35 évig volt rám bízva, mely időszakra visszatekintve elsősorban a feladatok sokszínűsége juthat eszembe. Olyan izgalmas világ, ahol a kutatói lelemény naponta jelent kihívást a sugárvédelemnek is, amelyben a gyorsító laboratóriumok, a radiokémia, a nukleáris medicina egységei a tervezéstől az üzemelésig helyben oldandók meg, ahol a nyitott és a zárt források problematikája, a személyi, munkahelyi és környezeti ellenőrzések megtervezése és kivitelezése egységes feladatként fogalmazódik meg. De talán könnyebb lenne a sugárvédelem azon területeit számba venni, amelyek ne fordultak volna elő!

A sugárvédelem megítélésében Csernobil nagy változást hozott. A szakma országos megítélése véleményem szerint visszalépés volt a korábbiakhoz képest, hiszen a sugárvédelem bizonygatta mindvégig, hogy nem történt semmi rettenetes, Magyarországot pláne nem érintette a katasztrófa. A helyzetet viszont mindvégig uraltuk. Hazánk vezetői ebből azonnal tudták, hogy a sugárvédelem túlságosan jó helyzetben van, a lakosság pedig az esti mese idején tudta meg, hogy szennyezettség nincs, de napról napra csökken.

Más volt a helyzet az ATOMKI-ban, ahol szinte mindenkinek van valamilyen kapcsolata az ionizáló sugárzásokkal, s van a keze ügyében valamilyen sugárzást észlelő eszköz. Természetesen össznépi tevékenység volt heteken keresztül minden elképzelhető minta mérése, amit sok esetben a megdöbbentő felismerést követett, hogy aktivitást sikerült észlelni. A „hogyan ez mit is jelent?” kérdéssel végül is a sugárvédelemhez kellett fordulni. Ekkor gyakran jutott eszembe a klasszikus vicc, melyben a kapitány leszól a gépházba, hogy mennyi? A válasz korrekt és pontos: 150. Mire a kapitány: mi 150? Gépház: mi mennyi? A sugárvédelemnek ekkor határozottan megnőtt a becsülete.

Miközben az ATOMKI-ban bejártam a sugárvédelem majd minden

bejárható bugyrát, lehetőségem volt a magasabb politikába is betekintnem. Berényi Dénes igazgatóm hivatalból tagja volt az Atomenergia Bizottságnak, ám e tisztségét szerény személyem delegálásával látta el talán egy évtizeden keresztül. Így tehát részese voltam nemcsak a békaperspektívának, hanem a politikára hajazó nagyok okfejtéseinek is, Paks tervezésének és kivitelezésének, a magyar hulladékgazdálkodás akkori magasabb szempontjainak egyaránt.

Másik területe tájékozottságomnak természetesen a Sugárvédelmi Szakcsoport volt, melynek vezetőségében - bár kisebb megszakításokkal - több cikluson keresztül dolgoztam. Bozóky bácsitól mindmáig sok mindennek voltam tanúja, minek tapasztalatait megpróbáltam itt-ott továbbadni. Néhány éven keresztül például spec. kollégiumot hirdettem a Debreceni Egyetemen „Társadalmi radiológia” címmel, megpróbálva a lehetetlent: a szakmában járatlan hallgatóknak érdekesen bemutatni a nukleáris világot, s velük értelmes közös gondolkodást folytatni annak előnyeiről és hátrányairól, életet tagadó és emberbarát vonatkozásairól egyaránt. A tantárgy a Debreceni Egyetem valamennyi karára és szakára lett meghirdetve, évfolyam megjelölése és előképzettség kikötése nélkül. Bölcsészek és orvosok, agrárosok és matematikusok töltötték meg a tantermet, évenként jó százak létszámban. Tekintettel a sokszínű társaságra, elfogadható időpontot csak este 20 órától lehetett találni, amikor már minden szakon befejeződött az élet. A heti 2 órás előadásokat rendszeresen követte teljesen szabad beszélgetés, gyakran éjjelkor kellett gyengéd erőszakkal zárórát csinálni.

Mi volt a siker titka? Elsősorban a közérdeklődésre számot tartó témakörök csokorba vétele, mely témákhoz minden érintett tudott a saját területéről gondolatokat hozzátenni, kialakítva egy közös gondolkodást. Természetesen az interaktív órák lehetőséget adtak a magfizika és a sugárvédelem „háttér információinak” közreadására is.

Másik alapelv a tárgyszerűség volt: a nukleáris világ kockázatai nem voltak soha például a kerékpározás veszélyeivel összehasonlítva, hanem csak az alternatív megoldásokkal, az egészségügyi kockázatok, a gazdasági megfontolások, a környezeti vonatkozások mentén.

Harmadik hozadéka kurzusaimnak az volt, hogy a konkrét vitatémák kapcsán a vitát szükség esetén felfüggesztve, alkalom nyílt a szükséges fizikai háttérismeretek vázolására is. (Itt egy pillanatra álljunk meg - mondtam - mert a kérdés mérlegeléséhez tudni kell a következőket; s következett két perc fizikaóra.) a hallgatók sorában volt néhány fizikushallgató is, akik közül valaki évekkal később mondta nekem: öt év egyetemi tanulmánya alatt annyi szemléletet összesen nem kapott, mint az én rövid kurzusom alatt. Én ezt is elismerésként regisztráltam.

A kommunikáció nehéz szakma. Vannak e területnek mindig zsonglőrei, akik hallgatóságukat el tudják bűvölni. Meggyőzni viszont csak azokat lehet, akiket mérlegelő megfontolásokra bírunk, akiket háttérismeretekkel is ellátunk.

Talán még egy rövid történet belefér a rendelkezésemre bocsátott terjedelembé. Történt a 90-es évek elején, hogy a német kormány Csernobil expedíciójában vezető szerepet kaphattam. 1991 nyarán egy nevenincs orosz falucska iskolájának "süllyesztett" udvarán mértem a lakosság szervezetében felhalmozott Cs-137 izotóp mennyiségét. Süllyesztett szint alatt az értendő, hogy a mozgó laboratóriumomnak mérési helyként kijelölt iskolaudvar szennyezett földrétegét kb. 50 cm mélységig valamikor eltávolították, mely területen viszonylag alacsony háttérszint mellett mérésekre is nyílt alkalom. A mérésre váró emberek néhány óra munka után egyre hangosabban beszélgettek a mobil laboratórium mellett, s kimenve hozzájuk érdeklődtem izgatottságuk oka miatt. Valamennyien - kb. 100 ember - lobogtatta az általam kiállított vizsgálati lapokat, melyeken írásba kapták, hogy mennyi cézium van szervezetükben. A csoport lincselős hangulatban tájékoztatott arról, hogy ugyanúgy hazudok nekik, mint a helyi, orosz hatóságok. Fenyegetett helyzetemből természetesen kiséget lehetett volna a kíséretemre rendelt két, szekrény méretű orosz rendőr, én azonban kis távolságot, és párbeszédet ajánlottam az embereknek.

Kiderült, hogy egy, a faluból fél esztendeje Szentpétervárra költözött ember - most nyaralni jött vissza - mérte meg a belső terhelését ott és akkor. Az a mérési adat köszönő viszonyban sincs az én általam mért értékkel. Megkérdeztem, mennyi volt a ma mért céziumtartalom a szervezetében? Mondta, hogy 200 Bq. Erre elmondtam neki, hogy mióta Szentpéterváron él, új terhelés nem éri, a korábbi terhelése pedig minden másfél hónapban feleződik. Fél év négy felezési időt jelent, másfél hónapja tehát 400, három hónapja 800, négy és fél hónapja 1600, 6 hónapja viszont 3200 Bq aktivitásnak kellett a szervezetében lennie. Nos mennyit mértek Szentpéterváron? 3240 Bq-t, volt a válasz. A 100 főnyi lincselésre kész tömeg megnyugodott, számomra pedig megsokszorozódott a további hetekre a munka: a 8, német zászló alatt hajózó, mozgó laboratóriumból magasan én kaptam a legtöbb személyt vizsgálatra. A helyi sajtó naponta tájékoztatott a német laboratóriumok mérési programjáról, útvonaláról, sok faluból külön tudakolták meg „doktor István” útitervét. Dolgoztam olyan falvacskában, ahol a 300 helyi lakos helyett 600 fő jelent meg mérésre, vonat és buszok hozták a környékbeliakat. Azt hiszem, hogy ekkor lettem igazán sugárvédész. Minden sugárvédész barátomnak szívből kívánok ilyen elismerést!

Debrecen, 2008. június 4.

Uray István

VÁLTOZÁSOK A HETI 36 ÓRÁS MUNKAIDŐVEL KAPCSOLATBAN

A közelmúltban több hazai sajtóorgánus is közölte azt a hírt, miszerint az Alkotmánybíróság határozata nyomán a közeljövőben megszűnik a heti 36 órás munkaidő. Ez a változás érinti (érintheti) a sugárveszélyes munkakörben foglalkoztatottak egy részét is.

A hír alapja a Alkotmánybíróság 15/2008. (II. 28.) AB határozata, amely a Magyar Közlöny 2008. évi 32. számában jelent meg. A határozat érdemi része a következő: „Az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy a Munka Törvénykönyvének az ipari és kereskedelmi ágazatban történő végrehajtásáról szóló 1/1990. (VIII. 21.) IKM rendelet 4. §-a, valamint annak melléklete alkotmányellenes, ezért e rendelkezéseket 2008. június 30. napjával megsemmisíti.”

Az Alkotmánybíróságnál megtámadott szabály a következő volt: „4. § A mellékletben felsorolt munkakörökben a munkaidő heti 36 óra. Melléklet az 1/1990. (VIII. 21.) IKIM rendelethez G) A Mecseki Ércbányászati Vállalatnál a föld alatti produktív (termelő) munkahelyeken, külszínen pedig az ércdúsítás technológiai folyamatához közvetlenül kapcsolódó, ionizációs sugárzásnak kitett munkakörökben. A radioaktív sugárártalomnak kitett munkahelyeken a 17/1979. (XII. 1.) MüM rendelet 24. §-a szerint.” (Ez utóbbi § szövege a következő: „A radioaktív sugárártalomnak kitett munkahelyen legalább napi három órát dolgozó és a fizikai munkát végző vak dolgozó munkaideje heti harminchat óra.”)

Az Alkotmánybíróság több, mint 4 „közlöny-oldalas” határozatának indoklási részét lehetetlen röviden összefoglalni. Az érdeklődők a teljes szöveget elolvashatják a www.magyar kozlony.hu címen, a Letöltések menüből, a 2008/32 szám 15-20. oldalain.

A lényeg: mindazon munkavállalók, akiknek munkaviszonyát a Munka Törvénykönyve szabályozza, 2008. július 1-től elveszíthetik a heti 36 órás munkaidőre vonatkozó kedvezményüket. A feltételes módot az indokolja, hogy a Munka Törvénykönyve, (az 1992. évi XXII. törvény) a 117/B § (2) bekezdésében lehetővé teszi, hogy a felek megállapodjanak heti negyven óránál rövidebb munkaidőben is.

A „sugaras” munkakörben foglalkoztatott közalkalmazottakat és köztisztviselőket a változások nem érintik. Mindaddig, amíg erre irányuló beadvány nem érkezik az Alkotmánybírósághoz.....

Jung József

„MEGELŐZŐ CSAPÁS”

Álhírek:

Báta-APÁTIA

Új mentális betegség terjed a sugárvédelemmel foglalkozó szakemberek között. A betegség legjellemzőbb tünete a radioaktív hulladékok elhelyezésével kapcsolatos teljes érdektelenség. Mivel a kórt Bátaapáti közelében észlelték először, ezért adták neki az orvosok a „Báta-APÁTIA” elnevezést.

Új radioaktív hulladék-tároló létesül

A kis és közepes aktivitású radioaktív hulladékok átmeneti tárolására újabb tároló létesítését tervezik Bátaapáti közelébe. Az új tárolóba a csak béta-sugárzó izotópokat helyeznék el, ezért a tároló környezetében felépülő új települést **Bétaapáti**-nak fogják elnevezni.

Szigorított zártságvizsgálat

Független hírforrások szerint, az illetékes sugárvédelmi hatóság elrendelte a Budakecmereci Büntetés-végrehajtó Intézetben található röntgen berendezések szigorított zártságvizsgálatát. Az érintett intézet szóvivője az érdeklődő újságírókkal közölte, hogy a szigorított zártságvizsgálatot saját hatáskörben ő rendelte el, és az csupán az elítéltekre vonatkozik.

Kiterjesztik a sugárvédelem alapelveit

A sugárvédelemben már régóta használt távolságvédelmet kiterjesztik a munkavédelemre. – nyilatkozta a Magyar Dolgozók Országos Szakszervezetének szóvivője. A szóvivő szerint a sugárvédelemben már bevált elveket úgy lehetne alkalmazni, hogy a dolgozó a munkavégzéstől lehetőleg minél távolabb legyen, és a munkával a lehető legkevesebb időt töltse. A munkavállalók nevében Kisch B. Ödön segédmunkás elmondta, hogy a cégüknel a dolgozók már régóta azt az alapelvet követik, amely kimondja: „Kis munkát kisívben, nagy munkát nagyívben kell kikerülni!”.

Dr. Sodomári Edömér
rovott-vezető
az orv. tudományok kan-didátusa